SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Kirjallinen lausunto: HE 215/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta toimittaa kirjallinen asiantuntijalausunto ehdotukseen uudesta määräaikaisesta hankintatuki- ja muutontukilaista. Haluamme tuoda esille seuraavat näkemyksemme kaasuajoneuvojen osalta.

Näkemyksemme mukaan, lakiesitys on pääosin Fossiilittoman liikenteen tiekartan periaatepäätöksen, hallitusohjelman ja kansallisen biokaasuohjelman mukainen soveltamisalan ja ehdotettujen tukitasojen osalta. Ainoastaan hankinta- ja muuntotukien hakuaikojen osalta lakiehdotus ontuu (kts. soveltamisala). Pidämme tärkeänä, että Fossiilittoman liikenteen tiekartassa olevat toimenpiteet toimeenpannaan täysimääräisesti ajoneuvojen hankinta- ja konversiotukien osalta. Tiekarttatyössä on tehty kattavat vaikutusten arvioinnit ja käyty laajasti keskustelua sidosryhmien kanssa; arvokasta tiekarttatyössä on myös se, että siinä tarkastellaan lento-, laiva- ja maantieliikennesektoreiden toimenpiteitä samaan aikaan.

1§ soveltamisala

Pidämme toivottavana, että hankinta- ja muuntotuki olisi pidempiaikaisempi ohjauskeino. Nyt soveltamisalaksi esitetään kuorma-autojen ja muuntotukien osalta vuosia 2022 ja 2023 ja pakettiautojen osalta ainoastaan 2022. Pitkän aikavälin ohjauskeino olisi toivottava, jotta voitaisiin välttää ajoneuvojen markkinahäiriöt ja luoda selkeä ohjausvaikutus ”muna-kana-ongelman”-ratkaisemiseksi. Tässä yhteydessä haluamme huomauttaa, että Fossiilittoman liikenteen tiekartan periaatepäätöksen mukaan useampien hankinta- ja muuntotukien on esitetty jatkettavan aina 2030 asti, mihin löytyy periaatepäätöksestä myös hyvät perustelut.

Mikäli hankintatukien soveltamisalaa ei voida pidentää *lakiteknisistä* syistä johtuen, niin silloin toimenpanon ja seurannan (luku 9.) yhteyteen voitaisiin lisätä selkeä kirjaus Fossiilittoman liikenteen tiekartan toimenpanon tärkeydestä myös pidemmällä aikavälillä.

9 Toimeenpano ja seuranta

Pidämme hyvänä, että hankintatukien toimivuutta arvioidaan määräaikaan mennessä. Perustelumuistion mukaan arviointi tulee tehdä vuoteen 2023 mennessä. Näkemyksemme mukaan tämä on hyvin tiukka aikataulu ja käytännössä arviointiin ei välttämättä saada edes mukaan kaikkia vuoden 2022 haettuja tukia. **Esitämme täten arvioinnin tekemisestä siten, että vuosi 2022 saadaan kokonaisuudessaan mukaan ja sen lisäksi toisen arvioinnin toteuttamista vuonna 2024 siten, että vuosi 2023 saadaan kokonaisuudessaan arviontiin mukaan.**

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

6 § Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Esitämme muutettavaksi 3 momenttia siten, että kalenterivuoden aikana muuntotuki voidaan myöntää oikeushenkilölle enintään *viisi* kertaa. Nyt esityksessä on, että voitaisiin myöntää oikeushenkilölle ainoastaan *kerran* kalenterivuoden aikana. Näin esitys olisi yhteneväinen hankintatukien kanssa.

4.2 Vaikutukset valtiontaloudelle

Selostukseen ehdotuksen talousarviovaikutuksista tulisi lisätä kaasukäyttöisten kuorma-autojen hankintatuen määrärahat vuosille 2022 ja 2023, jotka nyt puuttuvat tekstistä. Pyydämme samoin varmistamaan, että määrärahat ovat mukana myös valtion vuoden 2022 talousarviossa. Määrärahat olivat *unohtuneet* hallituksen esityksessä vuoden 2022 talousarvioksi, vaikka niiden tulisi ymmärryksemme mukaan olla mukana ensi vuoden valtion budjetissa Fossiilittoman liikenteen tiekartta -periaatepäätöksen mukaisesti.

Uskomme, että kaasukäyttöisten kuorma-autojen hankintatuet kiinnostavat yrityksiä myös jatkossa. Kaasukäyttöisten kuorma-autojen hankintatukeen vuosille 2021-2022 varatut määrärahat tullaan näillä näkymin käyttämään jo vuoden 2021 aikana. Fossiilittoman liikenteen tiekartan vaikutusten arvioinnin mukaan kaasukuorma-autojen hankintatukien päästövähennyspotentiaali on suhteellisen hyvä verrattuna muihin hankintatukiin, erityisesti jos kysyntä kohdistuu biokaasuun.

4.5 Vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin / 4.5.2 Pakettiautojen hankintatuki ja 4.5.3 Kuorma-autojen hankintatuki

Esitämme, että kaasuajoneuvojen todellinen päästövähennyspotentiaali huomioidaan. Nyt perustelumuistio ei tuo esille kaasuajoneuvojen realistisia päästövähennyspotentiaaleja, koska päästövähennykset ovat laskettu väärin perustein. Esimerkiksi kaasupakettiautojen päästövähennyksen määrä ja hinta on laskettu sen perusteella, että ajoneuvoissa käytettäisiin 100 prosentin maakaasuosuutta. Kuorma-autojen kohdalla biokaasuun osuudeksi on arvioitu 20 prosenttia.

Vuonna 2020 biokaasun osuus on 59 prosenttia käytetystä liikennekaasusta, ja useiden arvioiden mukaan biokaasun osuus tulisi olemaan jopa 100 prosenttia vuonna 2030. Vaikka biopolttoaineiden ja biokaasun jakeluvelvoite olisi 30 prosenttia vuonna 2030, niin biokaasun osuus voisi kuitenkin olla tätä korkeampi, jos nestemäisten polttoaineiden jakelijat ovat kiinnostuneita täyttämään omaa biovelvoitettaan myös biokaasulla. Biokaasun jakeluvelvoite tekee biokaasusta tasavertoisen vaihtoehdon niin autoilijan, kuljetusyrityksen mutta myös polttoaineen jakelijan näkökulmasta. On kuitenkin muistettava, että liikennebiokaasun kysyntä edellyttää kaasuajoneuvoja. Vaikka biokaasun ottaminen mukaan jakeluvelvoitteeseen on nykytiedon valossa hyvä keino lisätä biokaasun kysyntää,

niin se ei kuitenkaan ole yleislääke liikennebiokaasun muna-kana-ongelmaan. Jakeluvelvoitteen lisäksi tarvitaan hankintatukia, kannustavaa verotusta ja jakeluinfratukea.

4.4 Yritysvaikutukset

Vaikutusten joukkoon tulisi lisätä, että kaasuajoneuvojen hankintatuella on vaikutusta liikennebiokaasun kysyntään, jolla on puolestaan potentiaalisesti vaikutusta kotimaisen liikennebiokaasun valmistusmääriin. Uusiutuvan ja kotimaisen biokaasun tuotannon ja käytön lisääminen on järkiteko monin eri tavoin: energiaomavaraisuuden, maatalouden päästövähennysten ja aluetaloudellisesta näkökulmasta. Viime aikoina kotimainen biokaasu on ollut edullisempaa kuin maakaasu.

Lisätiedot
Anna Virolainen-Hynnä
Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi